

II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (25-26 квітня 2018 р., м. Бердянськ)

скласти речення із даних слів, дотримуючи правильний порядок). Наступна частина - це перевірка розуміння тексту професійного змісту, яка проводиться шляхом вибору правильного варіанту з кількох наведених. Цей етап роботи може також передбачати конструювання тексту з поданого набору речень. Цей вид роботи найскладніший, тому до нього вдаються наприкінці тестування. Він розвиває вміння логічно мислити, визначати послідовність дій, виділяти головне. Роботу полегшує те, що студент уже працює з текстом, виконуючи першу та третю його частини. Вставляючи ключові слова, студент-медик мимоволі запам'ятовує послідовність речень тексту за професійним спрямуванням. У результаті виконання всіх видів роботи усний переказ тексту стає вільним і природнім. Ймовірна кількість помилок зводиться до мінімуму.

Проблеми предметних тестів в сучасній практиці стали досить актуальними, що пов'язано з потребою в об'єктивних методах перевірки. Придатність предметних тестів для діагностики знань крім їх об'єктивності впливає з того, що цей вид контролю дає можливість скласти питання в об'ємі всього предметного курсу, до того ж результати їх можна добре порівнювати між собою. Все це одночасно дозволяє встановити діапазон індивідуальних відмінностей студентів. Деякі сторони знань, умінь та навичок предметний тест діагностувати все ж таки не може, наприклад, вміння виражати свої думки в усній формі, а також глибину знань в області даної теми; обмежені також можливості перевірки попередніх знань.

Та все ж тестовий контроль спрощує перевірку робіт викладачем і дає змогу організувати рубіжний та підсумковий контроль, активізувати діяльність майбутніх медиків шляхом охоплення контролем більшої кількості студентів, перевірити знання великого за об'ємом матеріалу за невеликий проміжок часу.

Література

1. Малихін О. Тести у навчальному процесі сучасної школи //Рідна школа.- 2001.- №8.
2. Олійник М., Романенко Ю. Тестові завдання в школі //Рідна школа.- 1998.-№11.- С.69-71.
3. Романенко Ю. Олійник М. Створення тестів для школи і визначення їх якості //Рідна Школа.- 1999.- №7-8. -С.47-49.

ПРОБЛЕМНЕ КОЛО РОМАНУ ТЕТЯНИ БЕЛІМОВОЇ «ВІЛЬНИЙ СВІТ»

Назімова К. А.,

Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, Україна

Людство завжди хоче миру, але часто опиняється в стані війни, на жаль, останнім часом усе частіше. На початку ХХІ слово «війна» знову стало буденним: воно лунає з екранів телевізорів, рясніє на шпальтах газет. Здавалося, що нового можна було б написати про Другу світову війну: усе можливе вже написано, прочитано, розкритиковано. Проте роман Тетяни Белімової «Вільний світ», що вийшов друком у 2014 році (рік початку неоголошеної війни на сході України), торкає душу своєю життєвістю, невигаданістю, документальністю подій, чесністю

Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку

та відвертістю. Двічі «коронована» авторка привернула до себе увагу критиків, які зреагували на вихід її роману рецензіями (А. Акуленко, Є. Баран, А. Григорова, А. Кокотюха, А. Ткаченко, С. Філоненко) та статтями (С. Журба).

Мета розвідки - виділити основне коло проблем, що їх порушує в романі авторка, та з'ясувати, як вони впливають на композицію твору.

«У тандемі історія/людина домінує художнє осмислення особистості, тобто перемагає жанрова матриця родинного, сімейного роману, що є, вочевидь, знаменням часу, оскільки читач, перевтомлений від епічного негативу, прагне оповідей про одвічні людські цінності», - зазначає Н. Бернадська [3, 19]. Роман «Вільний світ», крім тих жанрових тлумачень, що їх визначили критики: роман-хроніка, роман-світлина, роман-щоденник, роман-спогад (А. Акуленко), роман-обрис, сімейна сага, роман-пам'ять (С. Філоненко, Н. Бернадська), має власне авторське визначення жанрового різновиду - «історичний роман-образ». Характерною його особливістю є високий рівень документальності в зображенні подій досить великого пласту історії: від 30-х років XX століття до сьогодення. Фрагментарно, наче кадри з фільму, постають перед читачем картини життя цілого народу на тлі історії української держави: голодомор 30-х років, Друга світова війна, геноцид проти євреїв та інших народів, вивезення слов'ян на примусові роботи до Німеччини, післявоєнна відбудова СРСР, період здобуття Україною незалежності. Роман побудовано у вигляді невеличких новел, оповідачем кожної з яких виступає один з героїв твору, що дає змогу авторці показати події очима різних персонажів, сприяє посиленню психологізму, надає твору наративного звучання.

Проблем, що їх розглядає авторка в романі, досить багато та вони не всі типові для літератури про події Другої світової війни: проблема людини, яка втрачає звичний для себе світ - життя її ділиться на до та після війни; проблема голодомору 30-х років, його штучна природа, причетність до цього самих українців за вказівкою зверху (та перманентно стан постійного голоду під час війни); життя гастарбайтерів у Німеччині та ставлення до них німців (зовсім різне, якщо порівняти життя Єфрема, Ольги та Тоні в трьох різних родинях); повернення гастарбайтерів та військовополонених до СРСР та ставлення до них на батьківщині; проблема вимушеного виїзду - еміграції, та життя на чужині тощо. Але однією з найголовніших, на нашу думку, є проблема пошуку людиною свого місця в житті. Як слушно зауважує Є. Баран: «... Шукають, аби зрозуміти, що там добре, де нас немає. «Свобода людини живе в її серці». Так під назвою книги подається її світоглядне резюме. Відразу» [1].

«Метафора «вільного світу» у романі Тетяни Белімової простежується через образи майже всіх персонажів, які прагнуть свободи як внутрішньої, так і свободи у світі, що над ними тяжіє» [5, 66]. Проте, на думку самої письменниці, це є авторським сарказмом, адже «насправді, вільного світу як не було, так і немає до сьогодні. Але пошуки його тривають» [2]. Тож не менш важливою вбачається нам і проблема свободи людини в СРСР, ширше - у тоталітарному суспільстві. На думку С. Журби, авторка «прагне донести, що ні на рідній землі (в тоталітарній державі), ні за океаном герої так і не знаходять сподіваного «вільного світу»» [5, 68], бо для кожного він свій: для Єфрема - це повернення на рідну землю, землю його предків; для Георгія - еміграція, адже він не уявляє у СРСР свого життя із тавром «військовополонений»; для Тоні - бажання не повертатися в Україну, де її

II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (25-26 квітня 2018 р., м. Бердянськ)

вважають донькою «ворога народу», попри безмежну тугу за батьківщиною, яка зрештою передчасно звела її в могилу; для Нюсі - тихе родинне життя. Як резюмує А. Григорова, «свобода людини - в її серці, бо вільний світ - це не лише зовнішні принади, можливість робити все, що хочеться. Свобода - це перш за все відповідальність за своє життя, свої дії, розуміння наслідків, які несе кожен твій крок. Все, що з нами трапляється - це наслідки нашого ж вибору» [4].

Перспективи подальших пошуків вбачаємо в дослідженні особливостей поетики роману Тетяни Белімової «Вільний світ», всебічному аналізі та порівнянні з іншими творами, присвяченими проблемі еміграції, війни, голодомору.

Література

1. Баран Є. Вільний-превільний-невільний світ Тетяни Белімової [Електронний ресурс] / Євген Баран. - Режим доступу : <http://zolotapektoral.te.ua/evhen-baran-vilnyj-previlnyj-nevilnyj-svit-tetyany-belimovoji>
2. Белімова Т. «Вільного світу як не було, так і немає досі» [Електронний ресурс] / Т. Белімова. - Режим доступу : http://www.bbc.com/Ukrainian/entertainment/2014/12/141201_book_2014_interview_belimova_az
3. Бернадська Н. І. Новітній український роман: жанрові модифікації і їх вивчення / Н. І. Бернадська // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта : науковий збірник. - 2016. - Вип. XIII. - С. 18-23.
4. Григорова А. «Вільний світ» Тетяни Белімової - роман-пам'ять [Електронний ресурс] / Анна Григорова. - Режим доступу : https://vsiknygy.net.ua/shcho_pochytaty/overview/40907/
5. Журба С. С. Жанрові модифікації роману «Вільний світ» Т. Белімової / С. С. Журба // Літератури світу: поетика, ментальність і духовність. - 2017. - Вип. 9. - С. 61-69. - Режим доступу : http://journal.kdpu.edu.ua/world_lit/article/view/2850/2431

СМИСЛОВЕ НАПОВНЕННЯ КОНЦЕПТУ СВОБОДА В УКРАЇНСЬКІЙ КАРТИНІ СВІТУ

Нікішина Т. І. канд. філол. н., старший викладач
Бердянський державний педагогічний університет, Бердянськ, Україна

Концепт СВОБОДА відзначається високим ступенем значимості у національній та міжкультурній взаємодії, цінністю для всіх соціумів. Дослідження, об'єктом яких є концепт СВОБОДА, скеровані на специфічні ознаки та сфери уживання цього явища (роботи А. Вежбицької, А. С. Солохіної, О. Г. Лісіцина, О. М. Руденко). Однак деякі аспекти залишаються недостатньо вивченими, які визначають **актуальність даної роботи**, зумовлену в необхідності ґрунтовного вивчення картини світу в цілому і концепту СВОБОДА зокрема, а також виявлення типологічних закономірностей набуття смислового наповнення концепту в українській лінгвокультурі.